

ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ И НОРМАТИВНАТА БАЗА НА ЕВРОПЕЙСКО НИВО

Д-р Лилия Еленкова
НАЦИОНАЛЕН ПОО ЕКИП

ВЪВЕДЕНИЕ

Видно от прогресивното развитие, изкуственият интелект ще играе все по-голяма роля в начина, по който работят правителствата и обществените институции, и в начина, по който гражданите взаимодействат и участват в демократичните процеси. Надеждите, възлагани на ИИ, са придружени от също толкова голям брой страхове и притеснения, свързани най-вече с етични въпроси, включително правата на човека, и с надеждността (или сигурността) на технологиите.

ВЪВЕДЕНИЕ

Системите с изкуствен интелект могат да предложат безпрецедентни възможности за защита и насърчаване на правата на човека, демокрацията и върховенството на закона. В същото време обаче трябва да се признае, че съществуват сериозни рискове и опасности, произтичащи от определени дейности в рамките на *жизнения цикъл на изкуствения интелект*.

Това може да е свързано с дискриминация в различни ситуации, неравенство между половете, подкопаване на демократичните процеси, нарушаване на човешкото достойнство или индивидуалната автономия, злоупотреби със системи за изкуствен интелект от някои държави за репресивни цели в нарушение на международното право за правата на човека.

СЪВЕТ НА ЕВРОПА

Съветът на Европа прие в Страсбург по време на годишната среща на Комитета на министрите на Съвета на Европа първия по рода си международен правно обвързващ договор - Рамковата конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект и правата на човека, демокрацията и върховенството на закона. Той е насочен към гарантиране на зачитането на правата на човека, върховенството на закона и правните стандарти на демокрацията при използването на системи с изкуствен интелект. Договорът определя правна рамка, която обхваща целия жизнен цикъл на системите с изкуствен интелект и адресира рисковете, които те могат да породят, като същевременно насърчава отговорните иновации.

СЪВЕТ НА ЕВРОПА

Основна цел на Конвенцията е да се гарантира, че потенциалът на технологиите с изкуствен интелект за насърчаване на човешкия просперитет, индивидуалното и общественото благополучие и за превръщането на нашия свят в по-продуктивен, иновативен и сигурен се използва по отговорен начин, който защитава и изпълнява споделените ценности на страните, зачита правата на човека, демокрацията и върховенството на закона. Насочва вниманието към **човешкото достойнство и индивидуалната автономия като основополагащи ценности и принципи.**

СЪВЕТ НА ЕВРОПА

Конвенцията предлага на страните два начина за спазване на нейните принципи и задължения при регулиране на частния сектор: страните могат да изберат да бъдат пряко задължени от съответните разпоредби на конвенцията или да предприемат други мерки за спазване на разпоредбите на договора, като същевременно зачитат изцяло своите международни задължения по отношение на правата на човека, демокрацията и върховенството на закона.

СЪВЕТ НА ЕВРОПА

Страните ще трябва да приемат мерки за идентифициране, оценка, предотвратяване и смекчаване на възможните рискове и да оценят необходимостта от мораториум, забрана или други подходящи мерки относно използването на системи с изкуствен интелект, когато техните рискове може да са несъвместими със стандартите за правата на човека.

Също така ще трябва да осигурят отчетност и отговорност за неблагоприятни въздействия и че системите за ИИ зачитат равенството, включително равенството между половете, забраната на дискриминацията и правата на поверителност.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

- През април 2021 г. Европейската комисия предлага първата регулаторна рамка на ЕС за ИИ. В нея се казва, че ИИ системите, които могат да се използват в различни приложения, се анализират и класифицират според риска, който представляват за потребителите. Различните нива на риск ще означават повече или по-малко регулиране.
- На 14 юни 2023 г. Европейският парламент прие [преговорната си позиция по Закона за ИИ](#). Приоритетът на Парламента е да се увери, че системите за ИИ, използвани в ЕС, са безопасни, прозрачни, проследими, недискриминационни и щадящи околната среда.
- Парламентът прие [Закона за изкуствения интелект](#) през март 2024 г. Този акт има за цел да защити фундаменталните права, демокрацията, върховенството на правото и устойчивостта на околната среда от високорисков ИИ, като същевременно стимулира иновациите и утвърждава Европа като лидер в тази област. Съветът на ЕС го [последва с одобрението си](#) през май 2024 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Новият закон има за цел да насърчи развитието и внедряването на безопасни и надеждни системи за ИИ в единния пазар на ЕС както от частни, така и от публични участници. В същото време има за цел да гарантира зачитането на основните права на гражданите на ЕС и да стимулира инвестициите и иновациите в областта на изкуствения интелект в Европа. Законът за изкуствен интелект се прилага само за области в рамките на законодателството на ЕС и предвижда изключения, като например за системи, използвани изключително за военни и отбранителни цели, както и за изследователски цели.

**БЛАГОДАРЯ ЗА
ВНИМАНИЕТО!**